

# Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Chojnie

## Raport z ewaluacji wewnętrznej

Rok szkolny 2015/2016

### Opis przedmiotu ewaluacji:

Nauczyciele wspierają i motywują uczniów w procesie uczenia się.

### Cel ewaluacji:

Zebranie informacji, czy nauczyciele stosują różne sposoby wspierania i motywowania uczniów w procesie uczenia się?

Raport jest rezultatem ewaluacji wewnętrznej przeprowadzonej w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych w Chojnie w roku szkolnym 2015/2016. Badanie zostało zrealizowane przez zespół ds. ewaluacji powołany przez dyrektora w składzie: Anna Krzemińska, Edyta Daszkiewicz, Joanna Gorska-Hamkało, Kamila Nowak, Danuta Perz.

Raport sporządzony został na podstawie zebranych danych, które uzyskano z analizy ankiet skierowanych do uczniów i nauczycieli oraz obserwacji. Kwestionariusz ankiety przeprowadzono wśród 186 uczniów z klas: Ibd LO, II abd LO, I TB/I, III TB/I, I TH/Ż, II WZ, I WZ, I MMS oraz 34 nauczycieli. Wykorzystane w procesie badawczym ankiety zawierały pytania zamknięte oraz otwarte. Kryterium badania stanowi powszechność działań podejmowanych przez nauczycieli w opisanym przedmiocie ewaluacji, a najbardziej interesujące z punktu widzenia tej powszechności są odpowiedzi uczniów. Zebrane i poddane analizie informacje pozwolą stwierdzić:

1. Czy w szkole docenia się osiągnięcia uczniów?
2. Czy uczniowie otrzymują od nauczycieli wsparcie w uczeniu się i wskazówki prowadzące do rozwiązania ich problemów edukacyjnych?
3. W jaki sposób nauczyciele wspierają uczniów w uczeniu się?
4. Czy nauczyciele motywują uczniów do aktywnego uczenia się stosując różne metody pracy adekwatne do potrzeb ucznia?
5. Jakie działania podejmowane przez nauczycieli motywują uczniów do efektywniejszego uczenia się?

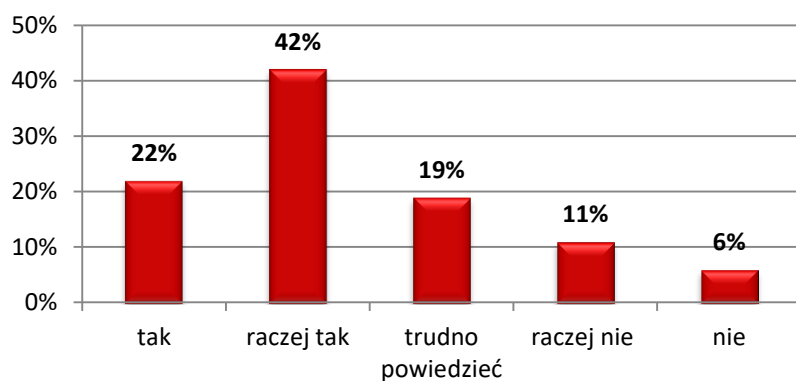
### Wyniki ewaluacji

#### OBSZAR BADANIA: W szkole docenia się sukcesy uczniów.

Niezmiernie pomocne w motywowaniu uczniów do podejmowania wysiłku jest pozytywne wzmacnianie, osiągnięte m. in. poprzez dostrzeganie i docenianie różnorodnych

sukcesów uczniów, niezależnie od ich zakresu i wagi, wyróżnianie uczniów za osiągnięcia na różnych poziomach i w ramach różnych form aktywności, publiczne prezentowanie sukcesów jak największej liczby uczniów oraz tworzenie środowiska umożliwiającego rozwój uczniom ich różnorodnych zainteresowań.

W opinii 64% badanych uczniów w szkole docenia się sukcesy uczniów, 19% ankietowanych ma zdanie przeciwne, taki sam procent uczniów nie ma zdania w tej kwestii (wykres 1).



Zdaniem prawie wszystkich (91%) ankietowanych nauczycieli w szkole docenia się sukcesy uczniów. Wyróżnianie uczniów za osiągnięcia na różnych poziomach i w ramach różnych form aktywności odbywa się poprzez:

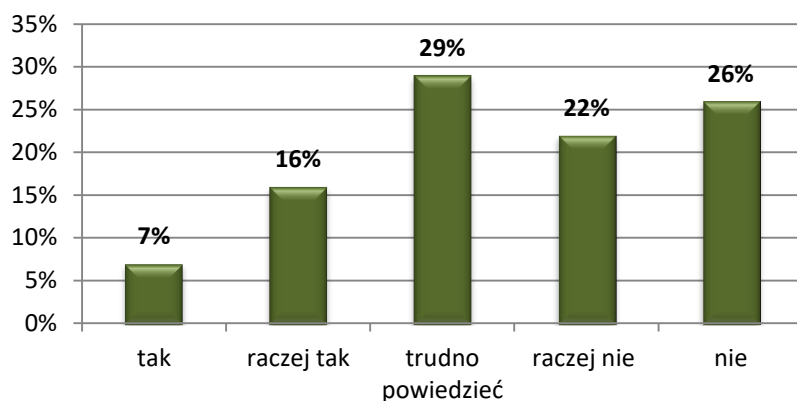
- pochwały ustne nauczyciela,
- wpisy pozytywnych uwag w dziennikach lekcyjnych,
- nagradzanie uczniów podczas uroczystości szkolnych,
- podwyższanie ocen,
- wpływ na ocenę zachowania,
- informację o sukcesie na stronie internetowej szkoły oraz gablocie na korytarzu w szkole,
- zapis w Złotej Księdze,
- stypendia Rady Powiatu w Gryfinie oraz Prezesa Rady Ministrów,
- systematyczne przekazywanie informacji na posiedzeniach rady pedagogicznej i zebraniach z rodzicami.

W szkole podejmowane są działania sprzyjające osiągnięciu przez uczniów różnorodnych sukcesów, m. in.:

- prowadzone są zajęcia pozalekcyjne skierowane do uczniów zdolnych (koła przedmiotowe), jak i mających trudności w nauce (zajęcia wyrównawcze),
- realizowane są liczne projekty, w tym międzynarodowe,
- uczniowie mają możliwość odbywania praktyki zawodowej za granicą,

- umożliwia się uczniom udział w konkursach o różnej formie i wadze,
- prowadzone są zajęcia przygotowujące indywidualnie uczniów do olimpiad i konkursów,
- prowadzone są dodatkowe zajęcia przygotowujące uczniów do egzaminów,
- w szkole funkcjonują kluby i koła zainteresowań.

Pomimo wielu działań, jakie podejmuje się w celu osiągnięcia przez uczniów różnorodnych sukcesów, większość badanych uczniów nie postrzega szkoły jako miejsca umożliwiającego rozwój ich różnorodnych zainteresowań (wykres 2).

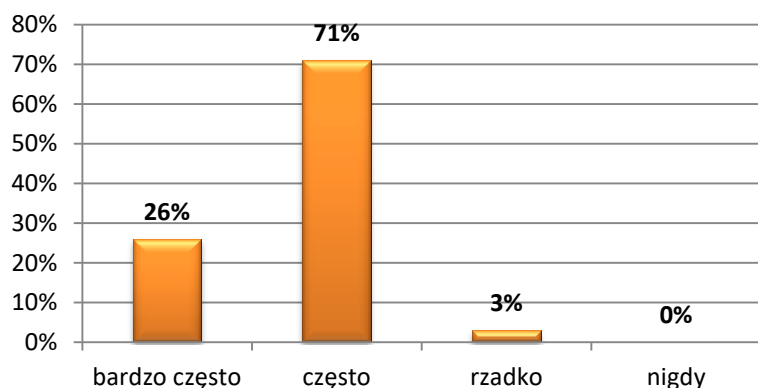


Wykres 2. Czy szkoła pomaga Ci rozwijać Twoje zainteresowania?

**OBSZAR BADANIA: Nauczyciele są zainteresowani postępami uczniów, wspierają ich w uczeniu się i w przypadku niepowodzeń w nauce.**

Możliwość liczenia na nauczyciela w potrzebie, szczególnie niepowodzeń w nauce oraz zainteresowanie nauczycieli postępami uczniów są istotnymi czynnikami w tworzeniu atmosfery sprzyjającej uczeniu się.

Prawie wszyscy ankietowani nauczyciele deklarują, że bardzo często lub często rozmawiają z uczniami o ich postępach w nauce (wykres 3).



Wykres 3. Czy rozmawia Pan(i) ze swoimi uczniami o ich postępach w nauce?

Wśród sposobów wspierania uczniów w uczeniu nauczyciele najczęściej wskazują (obok sposobu podana jest liczba wskazań):

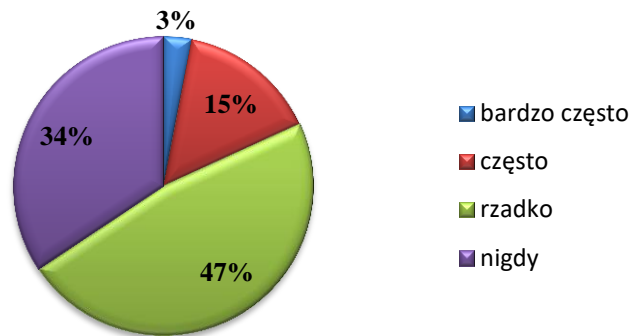
- pochwały ustne – 9,
- zainteresowanie sytuacją rodzinną ucznia – 2,

- kierowanie na rozmowy z pedagogiem – 3,
- kierowanie na zajęcia wyrównawcze – 3,
- informowanie rodziców o postępach dziecka – 4,
- stały kontakt z rodzicami uczniów najsłabszych,
- analizowanie z uczniem ocen – 3,
- wskazywanie mocnych i dobrych strony, aby wzmocnić pozytywną samoocenę ucznia – 7,
- dodatkowe zadania – 2,
- organizowanie zajęć dodatkowych dla uczniów mających trudności w nauce – 3,
- prowadzenie kół zainteresowań,
- udostępnianie fachowej literatury – 3,
- pomoc w znalezieniu materiałów,
- proponowanie adresów stron internetowych, aby rozwijać zainteresowanie przedmiotem – 3,
- udzielanie wskazówek - 2,
- indywidualna praca z uczniem słabym – 2,
- motywowanie wyższą oceną – 2,
- umożliwianie poprawy ocen – 4,
- pisanie recenzji pod pracą,
- motywowanie,
- dobieranie odpowiednich metod pracy do możliwości grupy,
- dostosowanie wymagań do możliwości uczniów – 2,
- różnicowanie poziomu trudności zadań,
- angażowanie do konkursów – 2,
- wskazywanie przydatności wiedzy w życiu – 2,
- zapoznanie z metodami uczenia się – 3,
- systematyczne monitorowanie postępów,
- ocenianie za aktywność na lekcjach – 3,
- kilkakrotne tłumaczenie trudnych zagadnień,
- docenianie postępów (nawet niewielkich) - 3,
- służenie pomocą,
- wyjaśnianie celów i kryteriów sukcesu – 2,
- powtarzanie z uczniami słabo opanowanych części materiału,
- wydłużanie czasu pracy na opanowanie danego materiału – 2,
- zachęcanie do samodzielnego rozwiązywania problemów.

15% badanych nauczycieli nie podało sposobów wspierania uczniów w uczeniu się.

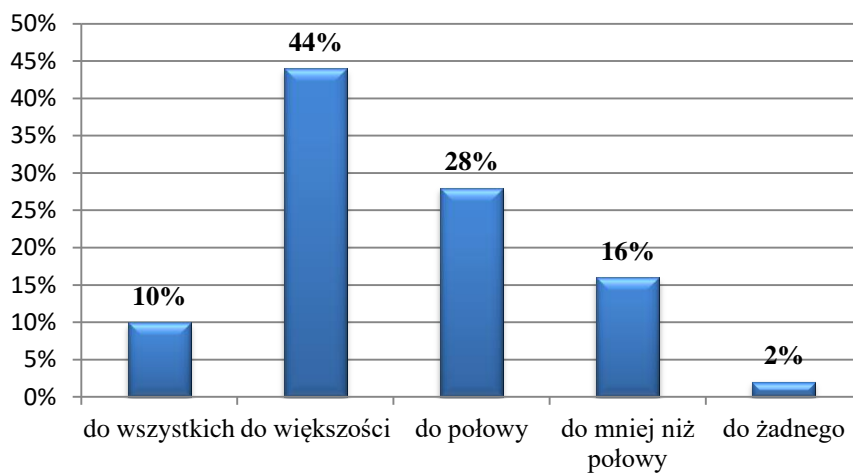
Poniżej wykresy z wynikami pytań zadanych uczniom, obejmującymi ten obszar badania.

Aż 81% badanych uczniów stwierdza, że nauczyciele rzadko lub nigdy nie rozmawiają z nimi o ich trudnościach w nauce (wykres 4).



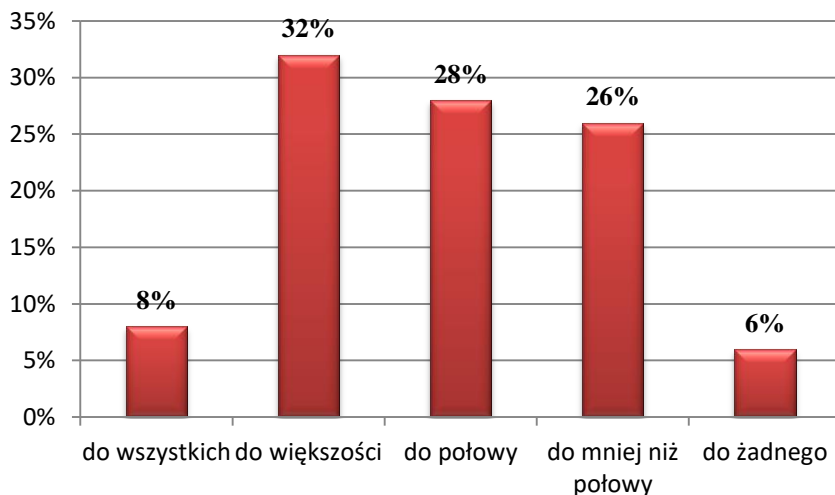
**Wykres 4. Nauczyciele rozmawiają z Tobą na temat przyczyn Twoich trudności w nauce?**

54% badanych uczniów deklaruje, że o wszystkich nauczycielach lub większości z nich można powiedzieć, że wyjaśniają czego się mają uczyć, w związku z tym czego od nich oczekują (wykres 5).



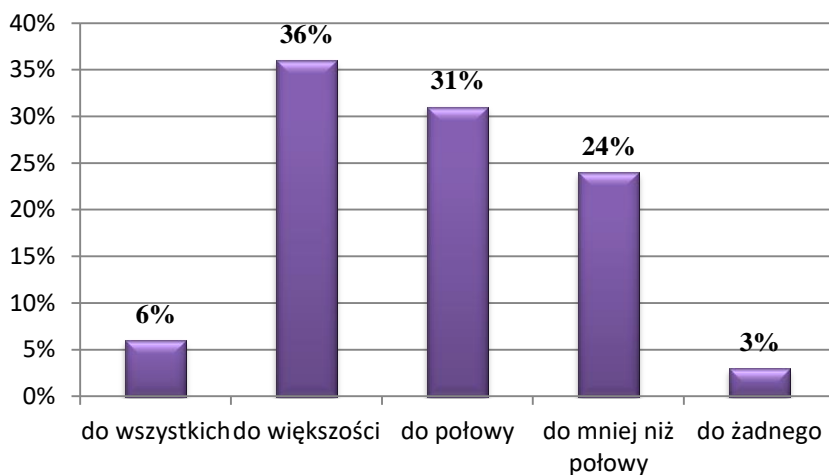
**Wykres 5. Do jakiej części Twoich nauczycieli pasuje poniższe zdanie: Nauczyciele wyjaśniają czego mamy się uczyć i czego, w związku z tym, od nas oczekują.**

Tylko 40% badanych deklaruje, że o wszystkich nauczycielach lub większości z nich można powiedzieć, że mogą liczyć na pomoc nauczyciela w przypadku niepowodzeń w nauce (wykres 6).



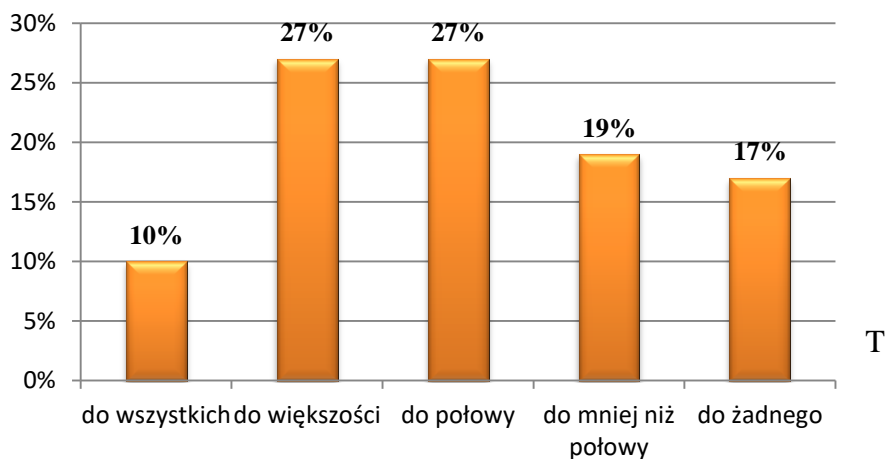
**Wykres 6. Do jakiej części Twoich nauczycieli pasuje poniższe zdanie: Mogę liczyć na pomoc ze strony nauczycieli w przypadku niepowodzeń w nauce**

42% badanych uczniów deklaruje, że o wszystkich nauczycielach lub większości z nich można powiedzieć, że nauczyciele chętnie wyjaśniają uczniom, odpowiadają na ich pytania, pomagają im, gdy coś jest szczególnie trudne (wykres 7).



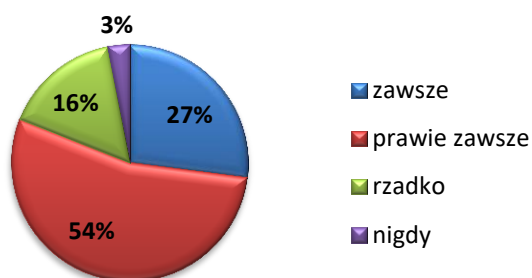
**Wykres 7. Do jakiej części Twoich nauczycieli pasuje poniższe zdanie: Nauczyciele chętnie wyjaśniają uczniom, odpowiadają na ich pytania, pomagają im, gdy coś jest szczególnie trudne.**

Tylko 42% badanych uczniów deklaruje, że o wszystkich nauczycielach lub większości z nich można powiedzieć, że nauczyciele mówią uczniom, że mogą nauczyć się nawet rzeczy trudnych (wykres 8).



Wykres 8. Do jakiej części Twoich nauczycieli pasuje poniższe zdanie:  
Nauczyciele mówią mi, że mogę nauczyć się nawet rzeczy trudnych.

81% ankieterowanych uczniów deklaruje, że zawsze lub prawie zawsze wiedzą, dlaczego otrzymali taką, a nie inną ocenę (wykres 9).



Wykres 9. Czy wiesz, dlaczego otrzymałeś taką, a nie inną ocenę?

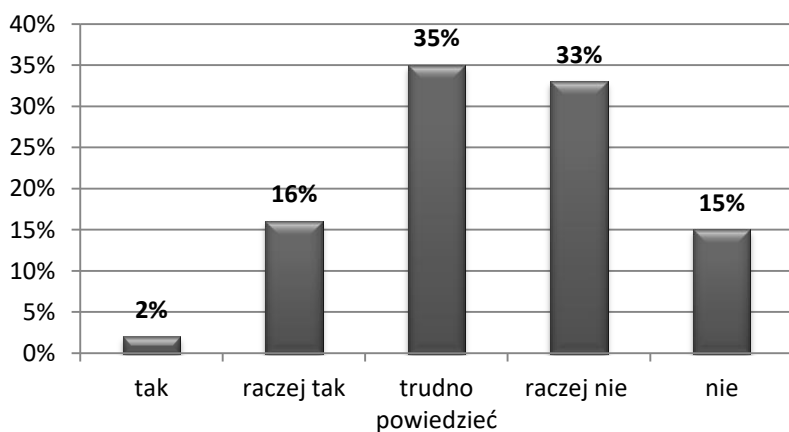
### OBSZAR BADANIA: Nauczyciele w pracy z uczniami stosują metody sprzyjające uczeniu się.

Ankieterowani nauczyciele najczęściej stosują następujące metody w pracy z uczniami, sprzyjające uczeniu się,:

- praca w grupach – 22,
- praca w parach – 6,
- burza mózgów – 6,
- ćwiczenia praktyczne – 9,
- gry dydaktyczne – 5,
- praca w zespołach zadaniowych – 3,
- przygotowanie przez uczniów prezentacji,
- mapa mentalna – 3,
- analiza SWOT,
- pokaz – 2,

- metoda projektu -3,
- prezentacje multimedialne – 4,
- praca z tekstem – 3,
- technika niedokończonych zdań,
- drama,
- konkursy drużynowe na lekcji,
- fiszki tematyczne.

Według 48% ankietowanych uczniów lekcje nie są ciekawe i urozmaicone, 35% nie ma na ten temat zdania (wykres 10).



*Wykres 10. Czy uważasz, że lekcje są ciekawe i urozmaicone?*

#### **OBSZAR BADANIA: Sposoby motywowania uczniów do nauki stosowane przez nauczycieli.**

W opinii badanych uczniów najczęstszymi sposobami motywowania ich do pracy stosowanymi przez nauczycieli, są (podana obok liczba wskazuje na procent wskazań):

- stwarzanie w czasie zajęć przyjemnej atmosfery – 27%,
- praca w grupach – 56%,
- stosowanie różnych środków dydaktycznych – 15%,
- stawianie zadań i pytań problemowych – 23%,
- konsekwencja nauczyciela w wymaganiach - 16%,
- systematyczna kontrola – 15%,
- bieżące przekazywanie uczniom informacji zwrotnych o wynikach ich działań – 19%,
- zastraszanie drugorocznością, ocenami niedostatecznymi – 43%,
- wzywanie rodziców – 21%,
- nagradzanie za aktywność – 45%,
- możliwość poprawy ocen – 67%,



- dodatkowe prace -30%,
- odpytywanie ustne – 32%,
- uświadamianie na temat użyteczności wiedzy – 8%,
- pozytywne uwagi i pochwały ustne – 28%,
- inne (wpisz jakie) – uczniowie nie podali innych sposobów.

W pytaniu otwartym: *Co sprawiłoby, że zacząłbyś (-elabyś) uczyć się systematycznie, z większym zaangażowaniem?* uczniowie mieli możliwość wskazania, co ich zdaniem, pobudza ich motywację do nauki. Najczęstsze odpowiedzi:

- zaciekawienie tematem lekcji,
- podawanie informacji bardziej przydatnych w życiu, powiązanie wiedzy z praktyką,
- osobowość nauczyciela: większe zaangażowanie, ciekawy sposób przekazania wiedzy, zainteresowanie samego nauczyciela przedmiotem,
- konsekwencja nauczycieli,
- zwięzłe i łatwe do nauki notatki, nie przepisywanie podręczników,
- konkretne wytłumaczenie, czego należy się nauczyć,
- więcej zadań dodatkowych,
- systematyczna kontrola rodziców,
- łagodniejszy system oceniania tzn. za 50% wiedzy i umiejętności z prac pisemnych ocena dostateczna,
- możliwość dojazdu do domu po zajęciach dodatkowych,
- brak pretensji, jak czegoś się nie umie,
- więcej tematów skupiających się na problemach współczesnych,
- mniejsza liczba wymagań z lekcji na lekcję (uczniowie odczuwają zmęczenie i nie mają czasu na dobre przygotowanie się do lekcji).

### **Wnioski:**

1. W szkole docenia się sukcesy uczniów i prowadzi różnorodne działania do ich osiągnięcia.
2. W opinii większości uczniów szkoła nie jest dla nich środowiskiem rozwoju ich zainteresowań.
3. Badani nauczyciele potwierdzają, że są zainteresowani postępami uczniów w nauce, jednakże zdecydowana większość ankietowanych uczniów stwierdza, że nauczyciele nie rozmawiają z nimi o ich trudnościach w nauce.

4. W tworzeniu atmosfery sprzyjającej uczeniu się ważna jest możliwość liczenia na pomoc i wsparcie nauczycieli. Około 40% badanych uczniów jest skłonnych przypisać zdania:
  - mogę liczyć na pomoc ze strony nauczycieli w przypadku niepowodzeń w nauce,
  - nauczyciele chętnie wyjaśniają uczniom, odpowiadają na ich pytania, pomagają im, gdy coś jest szczególnie trudne,
  - nauczyciele mówią mi, że mogę nauczyć się nawet rzeczy trudnych, wszystkim nauczycielom lub większości z nich.
5. Ponad połowa badanych uczniów deklaruje, że o wszystkich nauczycielach lub większości z nich można powiedzieć, że wyjaśniają czego się mają uczyć, w związku z tym czego od nich oczekują.
6. Zdecydowana większość ankietowanych (81%) stwierdza, że wie, dlaczego otrzymali taką a nie inną ocenę.
7. Tylko 18% badanych uczniów stwierdza, że lekcje są dla nich ciekawe i urozmaicone.
8. Nauczyciele stosują różne sposoby motywowania uczniów do nauki. Z wymienionych sposobów motywowania uczniów do pracy, stosowanymi przez nauczycieli, badani uczniowie najczęściej wskazali: pracę w grupach, zastraszanie drugorocznością i ocenami niedostatecznymi, nagradzanie za aktywność, możliwość poprawy ocen.

## **REKOMENDACJE**

1. Uczniowie mają niskie poczucie atrakcyjności lekcji. Prowadząc lekcje, należy:
  - częściej odwoływać się do wiedzy z innych przedmiotów szkolnych, do doświadczeń pozaszkolnych, wydarzeń dziejących się w Polsce i na świecie, zastosowania wiedzy z praktyką życia codziennego,
  - włączyć uczniów w organizowanie procesu edukacyjnego np. poprzez stwarzanie możliwości dyskusji, wspólnej analizy, dzielenia się własnymi wrażeniami, wykonania dodatkowych zadań i wyboru pracy domowej, czyli stwarzać takie sytuacje dydaktyczne, w których wykorzystuje się emocje jako sposób podtrzymania uwagi i koncentracji ucznia,
  - stosować różnorodne metody nauczania, uwzględniając zainteresowania i możliwości poznawcze wszystkich uczniów.

2. Prowadzić rozmowy z uczniami o przyczynach ich trudności w nauce i braku osiągnięcia powodzenia.
3. Na lekcjach przedmiotowych i godzinach wychowawczych przeprowadzać pogadanki na temat skutecznych form uczenia się, zapamiętywania oraz higieny pracy umysłowej i organizacji wolnego czasu.
4. W planach WDN uwzględnić tematykę motywowania uczniów, a w planach pracy zespołów przedmiotowych lekcje koleżeńskie z obserwacją różnorodnych metod nauczania.

Opracowanie:

Anna Krzemińska